

Samspelet mellem myndighed og praksisfelt

Notat fra fem dialogmøder om **magtanvendelse** i efteråret 2009

Minimering af magt - hvordan?

Hvem gør hvad?

Dialog skaber fælles viden, åbenhed og tillid

Servicestyrelsen 2009

Dialogmøder om samspillet mellem myndighed og praksisfelt

Servicestyrelsen har afholdt 5 dialogmøder om magtanvendelse i efteråret 2009.

Cirka 350 medarbejdere og ledere har deltaget i møderne.

Fælles udfordringer

Dialogmøderne satte fokus på samspillet mellem myndighed og praksisfelt, med henblik på at kvalificere indsatsen – både sagsbehandlingen og den socialpædagogiske indsats – og dermed minimere brug af magt.

Deltagerne var sagsbehandlere og andre med myndighedsansvar samt ledere med ledelsesmæssigt ansvar i relation til udvikling af den socialpædagogiske praksis herunder registrering og indberetning af magtanvendelse

Tidligere dialog og temamøder har vist, at praksis indenfor områderne handicap, ældre og socialpsykiatri står med de samme udfordringer og problemstillinger i forhold til magtanvendelse overfor voksne. Erfaringerne viser ligeledes at et bedre samspil med udveksling af viden mellem myndighed og praksisfelt kan forbedre den samlede indsats.

Det overordnede formål med fokus på magtanvendelse

- At sætte fokus på veje til kvalificering af samspils indsatsen for at minimere og begrænse magtanvendelse til det absolut nødvendige overfor voksne indenfor områderne **handicap, ældre og socialpsykiatri**.
- At søge efter arbejdsformer og metoder, der sikrer kvalitet i sagsbehandlingen og udvikling af refleksiv socialpædagogisk indsats i relation til magtanvendelse.

Mål med dialogmøderne

Hensigten med dialogmøderne har været, at de skal bidrage til kvalificering af magtanvendelse gennem:

- Deling af viden og erfaringer med samspillet mellem kommunale myndigheder, ledere og med medarbejdere i de enkelte tilbud
- Afklaring af ansvarsfordeling i sagsbehandling og opfølgning ved magtanvendelse
- Diskussion af tilrettelæggelse og formalisering af opfølgning, så videndeling foregår mellem myndighed, ledelse og personale
- Udveksling af viden og erfaringer med kvalificering af sagsbehandling og socialpædagogisk indsats
- Introduktion til nye registrerings – og indberetningskemaer

Hvordan skaber vi et bedre samspil mellem myndighed og leverandør?

Dialogmøderne viser, at der er stor interesse for at diskutere og dele viden med hinanden. Dette bidrager væsentligt til at kvalificere sagsbehandlingen og den socialpædagogiske indsats.

På dialogmøderne arbejdede deltagerne med, hvordan udfordringer i samspillet mellem myndighed og praksis kan imødekommes. Baggrunden for at sætte dialogen i gang er, at et godt samspil mellem myndighed og leverandør fremmer refleksion og udvikling af den socialpædagogiske praksis og dermed nedbringes magtanvendelse og sagsbehandlingen kvalificeres.

Det overordnede spørgsmål der blev arbejdet med var:

Giv dit vigtigste bud på, hvordan skaber vi et bedre samspil mellem myndighed og leverandør? Og hvilken udfordring løser det?

Der kom mange vigtige input fra gruppediskussionerne ved de 5 dialogmøder. Der er stor enighed om, hvad udfordringen er og hvad der skal til. Helt overordnet handler det om at sikre dialog mellem leverandører og myndighed. Dette kan blandt andet ske ved at udarbejde holdbare procedure for videndeling og samarbejde. Det handler også om at sikre en høj faglighed på alle niveauer – både når det drejer sig om viden om magtanvendelsesreglerne og om en refleksiv pædagogisk praksis.

Nedenfor oplistes de konkrete ideer fra dialogmøderne. Ideerne er samlet under følgende temaer:

- Største udfordringer
- Dialog, koordinering og samarbejde
- Faglighed
- Ideer til praksisfeltet
- Ideer til myndighedsdelen

Største udfordringer

- At sikre at kommunen har klare retningslinjer på området. Det kan fx være ved at vedtage en politik på området
- At sikre at borgeren er i centrum: Vi kan ikke styre livet for mennesker med handicap gennem regler
- At sikre implementering af reglerne om magtanvendelse
- At sikre at alle kender retssikkerhedsloven
- At sikre at BUM- model ikke bliver en barriere
- At opnå et fælles sprog
- At ledelse og politikere har kendskab til området

Ideer til dialog, koordinering og samarbejde

- Tillid, etik og åbenhed er afgørende for et godt samarbejde
- Myndighed må mere ud i praksis. De enkelte kommuner kan fx udarbejde procedurer sammen for udfyldning af skemaer mm.
- Afholde kontinuerlige statusmøder mellem myndighed og udfører. Her kan fx drøftes gode eksempler som kan forebygge magtanvendelse. Det vil være givtigt at bruge hinanden på tværs af myndighed og leverandør til at reflektere og tage et fælles ansvar. Det kan være med til at nedbryde barrierer
- Koordinering mellem leverandør og myndighed, fx ved at udarbejde klare, enkle og kendte procedureregler
- Myndighed og leverandør skal vedkende sig hver sine kompetencer og rollefordeling i relation til magtanvendelse. Ikke alle er 'klædt' nok på. Har ofte begge kasketter på. Mangler faglighed og viden om jura. Må købe juridisk bistand fra andre kommuner

Ideer til at sikre en høj faglighed

- Vigtigt at vide, hvad det er for en faglighed de enkelte aktører skal byde ind med? Vigtigt at sikre at fagligheden er til stede
- Fælles vidensgrundlag – bruge hinanden som videnspersoner – både internt, men også dele viden med andre kommuner
- Kommunerne kan udveksle undervisere. En god måde at give erfaringer videre så ikke alle skal opfinde "den dybe tallerken". Det

blev nævnt, at der allerede er et formaliseret netværk i Region Syddanmark

- Det skal sikres at alle relevante personer kender magtanvendelsesreglerne – herunder princippet om mindsteindgreb og omsorgspligten
- Obligatorisk uddannelsesforløb for alle ledere og medarbejdere - også uuddannede. Undervisning i magtanvendelsesreglerne og tankegangen bag. Undervisningen skal foregå i et sprog som personalet forstår, også det juridiske. Bruge cases fra hverdagen i gruppearbejde

Ideer til praksisfeltet

- Personalet skal blive bedre til at beskrive, når der har været anvendt magt, men også hvad man har gjort for at undgå brug af magt
- Vigtigt, at personalet har de relevante pædagogiske redskaber, det kan være med til at give borgerne bedre livskvalitet. Mange steder mangler der personer med specialviden
- Forslag om, at personalet skal kvittere for, at de har modtaget og læst reglerne om magtanvendelse
- Magtanvendelsesreglerne bør være et fast punkt på interne møder
- Der bør være større åbenhed overfor en tværfaglig personalesammensætning
- Forpligte ledelsen til at udarbejde og fastholde dialog om magtanvendelsesreglerne, herunder også hvordan man undgår brug af magt
- Ledelsen skal sætte etik, værdighed og omsorg på dagsordenen.

Ideer til myndighedsdelen

- Myndighedsdelen bør udarbejde et koncept for, hvordan man arbejder med reglerne – klar sagsgang, anerkendende opfølgning, feedback, læring.
- Procedurebeskrivelse. Konkret beskrivelse af sagsgang. Hvad gør man? Hvor er skemaerne? Hvem behandler dem? Få en fælles forståelse og platform. Dette kan være med til at sikre en ensartet sagsgang
- Myndighedspersonen skal komme ud i praksis og diskutere de indberetninger om magtanvendelse, som ikke bliver godkendt. Det vil styrke at personalet kan lære af den konkrete sag.
- Forslag om at ansætte en 'antimagt'- konsulent.

Der vil fortsat være en række udfordringer som skal løses i dagligdagen og der vil hele tiden være behov for udvikling og samarbejde omkring forståelse af omsorgspligt og hvordan man kan undgå brug af magt. Dialogmøderne viser, at der er stor interesse for at diskutere og dele viden med hinanden. Det bidrager væsentligt til at kvalificere sagsbehandlingen og den socialpædagogiske indsats.

Behov for klare procedurer for et udviklende samarbejde